

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 14. rujna 2016.
(OR. en)

10973/16
ADD 5

Međuinstitucijski predmet:
2016/0206 (NLE)

WTO 195
SERVICES 20
FDI 16
CDN 12

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: Sveobuhvatni gospodarski i trgovinski sporazum (CETA) između Kanade, s
jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane

Dio A**Oznake zemljopisnog podrijetla kojima se označava proizvod podrijetlom iz Europske unije**

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
České pivo		pivo	Češka
Žatecký Chmel		hmelj	Češka
Hopfen aus der Hallertau		hmelj	Njemačka
Nürnberger Bratwürste**		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Nürnberger Rostbratwürste		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Schwarzwälder Schinken		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Aachener Printen		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Nürnberger Lebkuchen		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Lübecker Marzipan		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Bremer Klagen		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Hessischer Handkäse		sirevi	Njemačka

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Hessischer Handkäs		sirevi	Njemačka
Tettnanger Hopfen		hmelj	Njemačka
Spreewälder Gurken		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Njemačka
Danablu		sirevi	Danska
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	stolne i prerađene masline	Grčka
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	prirodna guma i groždice - žvakaća guma	Grčka
Φέτα*	Feta	sirevi	Grčka
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Maslinovo ulje Kalamata	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Maslinovo ulje Kolymvari Chanion Kritis	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Maslinovo ulje Sitia Lasithiou Kritis	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Λακωνία	Maslinovo ulje Lakonia	ulja i životinjske masti	Grčka
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	začini	Grčka
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	sirevi	Grčka
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	sirevi	Grčka
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	sirevi	Grčka
Μανούρι	Manouri	sirevi	Grčka
Κασέρι	Kasseri	sirevi	Grčka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantes Kastorias	svježi i prerađeni biljni proizvodi	Grčka

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantes Prespon Florinas	svježi i prerađeni biljni proizvodi	Grčka
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	stolne i prerađene masline	Grčka
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	slastice i pekarski proizvodi	Cipar
Baena		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra Mágina		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite del Baix Ebre-Montsía		ulja i životinjske masti	Španjolska
Oli del Baix Ebre-Montsía		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite del Bajo Aragón		ulja i životinjske masti	Španjolska
Antequera		ulja i životinjske masti	Španjolska
Priego de Córdoba		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Cádiz		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Segura		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Cazorla		ulja i životinjske masti	Španjolska
Siurana		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite de Terra Alta		ulja i životinjske masti	Španjolska
Oli de Terra Alta		ulja i životinjske masti	Španjolska
Les Garrigues		ulja i životinjske masti	Španjolska
Estepa		ulja i životinjske masti	Španjolska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Guijuelo		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Jamón de Huelva		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Jamón de Teruel		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Salchichón de Vic		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Llonganissa de Vic		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Mahón-Menorca		sirevi	Španjolska
Queso Manchego		sirevi	Španjolska
Cítricos Valencianos		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Španjolska
Cítrics Valencians		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Španjolska
Jijona		slastice i pekarski proizvodi	Španjolska
Turrón de Alicante		slastice i pekarski proizvodi	Španjolska
Azafrán de la Mancha		začini	Španjolska
Comté		sirevi	Francuska
Reblochon		sirevi	Francuska
Reblochon de Savoie		sirevi	Francuska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Roquefort		sirevi	Francuska
Camembert de Normandie		sirevi	Francuska
Brie de Meaux		sirevi	Francuska
Emmental de Savoie		sirevi	Francuska
Pruneaux d'Agen		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Francuska
Pruneaux d'Agen mi-cuits		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Francuska
Huîtres de Marennes-Oléron		svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Jambon de Bayonne***		suho meso	Francuska
Huile d'olive de Haute-Provence		ulja i životinjske masti	Francuska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		esencijalna ulja	Francuska
Morbier		sirevi	Francuska
Epoisses		sirevi	Francuska
Beaufort***		sirevi	Francuska
Maroilles		sirevi	Francuska
Marolles		sirevi	Francuska
Munster*		sirevi	Francuska
Munster Géromé		sirevi	Francuska
Fourme d'Ambert		sirevi	Francuska
Abondance		sirevi	Francuska
Bleu d'Auvergne		sirevi	Francuska
Livarot		sirevi	Francuska
Cantal		sirevi	Francuska
Fourme de Cantal		sirevi	Francuska
Cantalet		sirevi	Francuska
Petit Cantal		sirevi	Francuska
Tomme de Savoie		sirevi	Francuska
Pont - L'Evêque		sirevi	Francuska
Neufchâtel		sirevi	Francuska
Chabichou du Poitou		sirevi	Francuska
Crottin de Chavignol		sirevi	Francuska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Saint-Nectaire		sirevi	Francuska
Piment d'Espelette		začini	Francuska
Lentille verte du Puy		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Francuska
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		ocat	Italija
Aceto balsamico di Modena		ocat	Italija
Cotechino Modena		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Zampone Modena		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Bresaola della Valtellina		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Mortadella Bologna		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Prosciutto di Parma		suho meso	Italija
Prosciutto di S. Daniele		suho meso	Italija
Prosciutto Toscano		suho meso	Italija
Prosciutto di Modena		suho meso	Italija
Provolone Valpadana		sirevi	Italija
Taleggio		sirevi	Italija
Asiago*		sirevi	Italija
Fontina*		sirevi	Italija

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Gorgonzola*		sirevi	Italija
Grana Padano		sirevi	Italija
Mozzarella di Bufala Campana		sirevi	Italija
Parmigiano Reggiano		sirevi	Italija
Pecorino Romano		sirevi	Italija
Pecorino Sardo		sirevi	Italija
Pecorino Toscano		sirevi	Italija
Arancia Rossa di Sicilia		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Cappero di Pantelleria		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Kiwi Latina		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Italija
Mela Alto Adige		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Südtiroler Apfel		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Pesca e nettarina di Romagna		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Pomodoro di Pachino		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Italija

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Radicchio Rosso di Trevise		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Italija
Ricciarelli di Siena		slastice i pekarski proizvodi	Italija
Riso Nano Vialone Veronese		žitarice	Italija
Speck Alto Adige		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Südtiroler Markenspeck		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Südtiroler Speck		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Veneto Valpolicella		ulja i životinjske masti	Italija
Veneto Euganei e Berici		ulja i životinjske masti	Italija
Veneto del Grappa		ulja i životinjske masti	Italija
Culatello di Zibello		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Garda		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Lardo di Colonnata		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Szegedi téliszalámi		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Mađarska
Szegedi szalámi		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Mađarska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Tiroler Speck		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Austrija
Steirischer Kren		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Austrija
Steirisches Kürbiskernöl		sjemenke uljarica	Austrija
Queijo S. Jorge		sirevi	Portugal
Azeite de Moura		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites de Trás-os-Montes		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeite do Alentejo Interior		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites da Beira Interior		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites do Norte Alentejano		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites do Ribatejo		ulja i životinjske masti	Portugal
Pêra Rocha do Oeste		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal
Ameixa d'Elvas		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal
Ananás dos Açores / S. Miguel		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal
Chouriça de carne de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Linguiça de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Chouriço de Portalegre		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Presunto de Barrancos		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Queijo Serra da Estrela		sirevi	Portugal
Queijos da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Queijo de Castelo Branco		sirevi	Portugal
Queijo Amarelo da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Queijo Picante da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Salpicão de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Gouda Holland		sirevi	Nizozemska
Edam Holland		sirevi	Nizozemska
Kalix Ljörom		svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi	Švedska
Magiun de prune Topoloveni		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Rumunjska

Dio B

Oznake zemljopisnog podrijetla kojima se označava proizvod podrijetlom iz Kanade

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)

NAZIVI IZ ČLANKA 20.21. STAVAKA 11. I 12.

Dio A

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

*Tiroler Bacon*²⁹

*Bacon Tiroler*²⁹

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

Dio B

Izraz „comté” povezan s prehrambenim proizvodima kada se njegova uporaba odnosi na okrug („county”) (npr. „Comté du Prince-Edouard”; „Prince Edward County”; „Comté de Prescott-Russell”; „Prescott-Russell County”).

Izraz „Beaufort” povezan s proizvodima od sira proizvedenima u blizini zemljopisne lokacije pod nazivom „Beaufort range”, Vancouver Island, Britanska Kolumbija.

²⁹ Dopustit će se korištenje načina pisanja na engleskom ili francuskom jeziku, uključujući „Tyrol”, „Tiroler”, „Tyroler” i „Tirolien”.

RAZREDI PROIZVODA

1. **svježe, zamrznuto i prerađeno meso** znači proizvodi iz poglavlja 2. i tarifnog broja 16.01 ili 16.02 Harmoniziranog sustava;
2. **suho meso** znači suhomesnati proizvodi iz poglavlja 2. i tarifnog broja 16.01 ili 16.02 Harmoniziranog sustava;
3. **hmelj** znači proizvodi iz tarifnog broja 12.10 Harmoniziranog sustava;
4. **svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi** znači proizvodi iz poglavlja 3. i tarifnog broja 16.03, 16.04 ili 16.05 Harmoniziranog sustava;
5. **maslac** znači proizvodi iz tarifnog broja 04.05 Harmoniziranog sustava;
6. **sirevi** znači proizvodi iz tarifnog broja 04.06 Harmoniziranog sustava;
7. **svježi i prerađeni biljni proizvodi** znači proizvodi iz poglavlja 7. Harmoniziranog sustava i proizvodi koji sadržavaju povrće iz Poglavlja 20. Harmoniziranog sustava;

8. **svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi** znači proizvodi iz poglavlja 8. Harmoniziranog sustava i proizvodi koji sadržavaju voće ili orašaste plodove iz poglavlja 20. Harmoniziranog sustava;
9. **začini** znači proizvodi iz poglavlja 9. Harmoniziranog sustava;
10. **žitarice** znači proizvodi iz poglavlja 10. Harmoniziranog sustava;
11. **proizvodi mlinske industrije** znači proizvodi iz poglavlja 11. Harmoniziranog sustava;
12. **uljarice** znači proizvodi iz poglavlja 12. Harmoniziranog sustava;
13. **pića od biljnih ekstrakata** znači proizvodi iz tarifnog broja 13.02 Harmoniziranog sustava;
14. **ulja i životinjske masti** znači proizvodi iz poglavlja 15. Harmoniziranog sustava;
15. **slastice i pekarski proizvodi** znači proizvodi iz tarifnog broja 17.04, 18.06, 19.04 ili 19.05 Harmoniziranog sustava;
16. **tjestenina** znači proizvodi iz tarifnog broja 19.02 Harmoniziranog sustava;

17. **stolne i prerađene masline** znači proizvodi iz tarifnog broja 20.01 ili 20.05 Harmoniziranog sustava;
18. **senf** znači proizvodi iz podbroja 2103.30 Harmoniziranog sustava;
19. **pivo** znači proizvodi iz tarifnog broja 22.03 Harmoniziranog sustava;
20. **ocat** znači proizvodi iz tarifnog broja 22.09 Harmoniziranog sustava;
21. **eterična ulja** znači proizvodi iz tarifnog broja 33.01 Harmoniziranog sustava;
22. **prirodna guma i groždice - žvakaća guma** znači proizvodi iz tarifnog broja 17.04 Harmoniziranog sustava.

PRAVILNIK O ARBITRAŽI

Definicije i opće odredbe

1. Za ovo poglavlje i prema ovim :

savjetnik znači fizička osoba koju je stranka ovlastila za savjetovanje ili pomoć u vezi s arbitražnim postupkom;

arbitražno vijeće znači vijeće osnovano na temelju članka 29.7.;

arbitar znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 29.7.;

pomoćnik znači fizička osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje za arbitra ili pomaže arbitru;

dan znači kalendarski dan, osim ako je navedeno drukčije;

državni praznik znači svaka subota i nedjelja i svaki drugi dan koji je stranka odredila kao praznik za potrebe ovih pravila;

predstavnik stranke znači zaposlenik ili bilo koja druga fizička osoba koju je imenovalo ministarstvo ili vladina agencija ili bilo koje drugo javno tijelo stranke koja zastupa stranku u sporu na temelju ovog Sporazuma;

stranka kojoj je zahtjev upućen znači stranka koja navodno čini povredu odredbi iz članka 29.2.; i

stranka podnositeljica zahtjeva znači stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 29.6.;

2. Stranka kojoj je zahtjev upućen odgovorna je za logističku organizaciju arbitražnog postupka, posebno za organizaciju rasprava, osim ako je drukčije dogovoreno. Međutim stranke će podjednako snositi upravne troškove arbitražnog postupka, troškove naknada i sve troškove putovanja, smještaja i opće troškove arbitara i njihovih pomoćnika.

Obavijesti

3. Osim ako je drukčije dogovoreno, stranke i arbitražno vijeće šalju sve zahtjeve, obavijesti, pisane podneske i druge dokumente elektronskom poštom, uz kopiju dostavljenu istoga dana putem telefaksa, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte. Osim ako se dokaže drukčije, smatra se da je poruka elektronske pošte primljena na dan slanja.
4. Prilikom komuniciranja u pisanom obliku stranka šalje elektronsku kopiju svojih komunikacija drugoj stranci i svakom arbitru.
5. Manje pogreške u pisanju u zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima i drugim dokumentima povezanim s arbitražnim postupkom mogu se ispraviti dostavom novog dokumenta u kojem su jasno navedene izmjene.

6. Ako posljednji dan za dostavu dokumenta pada na blagdan ili neradni dan u Kanadi ili u Europskoj uniji, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana. Ni jedan dokument, obavijest ili zahtjev bilo koje vrste neće se smatrati primljenim na državni praznik.
7. Ovisno o predmetu spornih odredbi, kopije svih zahtjeva i obavijesti upućenih Zajedničkom odboru CETA-e u skladu s ovim poglavljem šalju se i drugim relevantnim institucionalnim tijelima.

Početak arbitraže

8. Ako se ne dogovore drukčije, stranke se sastaju s arbitražnim vijećem u roku od sedam radnih dana od njegova osnivanja kako bi se utvrdila pitanja koja stranke ili arbitražno vijeće smatraju primjerenima, uključujući naknade i troškove koji se plaćaju arbitrima, koji su u skladu sa standardima WTO-a. Naknada za svakog pomoćnika arbitra ne premašuje 50 % ukupne naknade za tog arbitra. Arbitri i predstavnici stranaka mogu u toj sjednici sudjelovati telefonski ili putem videokonferencije.
9. (a) Ako se stranke ne dogovore drukčije u roku od pet radnih dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, mandat arbitražnog vijeća jest sljedeći:
„ispitati, s obzirom na odgovarajuće odredbe Sporazuma, pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća, odlučiti o uskladivosti predmetne mjere s odredbama iz članka 29.2. i donijeti odluku u skladu s člancima 29.10., 29.17. i 29.18.”.

- (b) Stranke obavješćuju arbitražno vijeće o dogovorenom mandat u roku od tri radna dana od njihova dogovora.
- (c) Arbitražno vijeće može odlučivati o svojoj nadležnosti.

Početni podnesci

- 10. Stranka podnositeljica zahtjeva dostavlja svoj početni pisani podnesak najkasnije 10 dana nakon datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka kojoj je zahtjev upućen dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 21 dan nakon datuma dostave početnog pisanog podneska.

Rad arbitražnih vijeća

- 11. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim sjednicama vijeća. Arbitražno vijeće može predsjedniku prenijeti ovlast za donošenje upravnih i postupovnih odluka.
- 12. U raspravama se sudjeluje osobno. Ako u ovom poglavlju nije drukčije predviđeno i ne dovodeći u pitanje stavak 30., arbitražno vijeće može obavljati svoje ostale aktivnosti s pomoću bilo kojeg sredstva, uključujući telefon, telefaks ili računalne veze.
- 13. Samo arbitri mogu sudjelovati u vijećanjima arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dopustiti da na vijećanjima budu prisutni njihovi pomoćnici.

14. Izrada bilo koje odluke isključiva je odgovornost arbitražnog vijeća i ne smije se prenositi na druge.
15. Nalaze, zaključke i preporuke arbitražnog vijeća u skladu s člancima 29.9. i 29.10. trebalo bi donijeti konsenzusom, a ako konsenzus nije moguć, onda većinom glasova njegovih članova.
16. Arbitri ne smiju izdavati odvojena mišljenja o pitanjima koja nisu jednoglasno dogovorena.
17. Kada se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno odredbama dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama može usvojiti odgovarajući postupak koji je u skladu s tim odredbama i kojim se osigurava jednako postupanje između stranaka.
18. Ako arbitražno vijeće smatra da postoji potreba za izmjenom bilo kojeg roka koji se primjenjuje u postupcima ili potreba za bilo kakvom drugom postupovnom ili upravnom prilagodbom, koje mogu biti potrebne za pravednost ili učinkovitost postupaka, u pisanom obliku obavješćuje stranke o razlozima za izmjenu ili prilagodbu te o potrebnom razdoblju prilagodbe. Arbitražno vijeće može usvojiti takvu izmjenu ili prilagodbu nakon savjetovanja sa strankama.
19. Stranke mogu sporazumno produljiti sve rokove iz ovog poglavlja i ovog Priloga. Na zahtjev stranke arbitražno vijeće može promijeniti rokove koji se primjenjuju u postupcima.

20. Arbitražno vijeće suspendira svoj rad:

- (a) na zahtjev stranke podnositeljice zahtjeva za razdoblje navedeno u zahtjevu, ali koje ne smije prelaziti 12 uzastopnih mjeseci, i nastavlja s radom na zahtjev stranke podnositeljice zahtjeva; ili
- (b) nakon što je izdalo privremeno izvješće ili u slučaju postupka o neslaganju o istovjetnosti iz članka 29.14. ili postupka na temelju članka 29.15., samo na zahtjev obiju stranaka za razdoblje navedeno u zahtjevu, i nastavlja s radom na zahtjev bilo koje od stranaka.

Ako nema zahtjeva za nastavak rada arbitražnog vijeća do kraja razdoblja navedenog u zahtjevu za suspenziju, postupak završava. Završetak rada arbitražnog vijeća ne dovodi u pitanje prava stranaka u drugom postupku o istom predmetu na temelju dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova).

Zamjena

- 21. Ako arbitar nije u mogućnosti sudjelovati u postupku, odstupi ili mora biti zamijenjen, zamjena se bira u skladu s člankom 29.7. stavkom 3.
- 22. Ako stranka smatra da arbitar ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja u skladu s Prilogom 29.-B („Kodeks ponašanja”) te da ga se zbog tog razloga mora zamijeniti, ta stranka o tome obavješćuje drugu stranku u roku od 15 dana od trenutka kada je saznala za okolnosti koje ukazuju na arbitrovo kršenje Kodeksa ponašanja.

23. Ako stranka smatra da arbitar, koji nije predsjednik, ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, zamjenjuju arbitra i biraju zamjenu prema postupku utvrđenom u članku 29.7. stavku 3.

Ako se stranke ne usuglase o potrebi zamjene arbitra, bilo koja od stranaka može zatražiti da se to pitanje uputi predsjedniku arbitražnog vijeća, čija je odluka konačna.

Ako na temelju tog zahtjeva predsjednik utvrdi da arbitar ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, on ždrijebom bira novog arbitra iz skupine osoba s popisa iz članka 29.8. stavka 1., među kojima je bio i prvotni arbitar. Ako su stranke odabrale prvotnog arbitra u skladu s člankom 29.7., zamjena se bira ždrijebom među osobama koje su predložile stranka podnositeljica zahtjeva i stranka kojoj je zahtjev upućen, u skladu s člankom 29.8. stavkom 1. Izbor novog arbitra obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva predsjedniku arbitražnog vijeća.

24. Ako stranka smatra da predsjednik arbitražnog vijeća ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, smjenjuju predsjednika i biraju zamjenu prema postupku utvrđenom u članku 29.7. stavku 3.

Ako se stranke ne usuglase o potrebi zamjene predsjednika, bilo koja od stranaka može zatražiti da se to pitanje uputi preostaloj dvojici arbitara. Odluka arbitara o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

Ako arbitri odluče da predsjednik ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, oni ždrijebom biraju novog predsjednika iz preostale skupine osoba s popisa iz članka 29.8. stavka 1. Izbor novog predsjednika obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva iz ovog stavka.

Ako arbitri ne mogu donijeti odluku u roku od 10 dana od upućivanja predmeta, primjenjuje se postupak iz članka 29.7.

25. Arbitražni postupak suspendira se za razdoblje potrebno za provođenje postupka predviđenog stavicima od 21. do 24.

Rasprave

26. Predsjednik određuje datum i sat rasprave u savjetovanju sa strankama i drugim arbitrima te to potvrđuje strankama u pisanom obliku. Stranka zadužena za logističko upravljanje postupkom čini tu informaciju i javno dostupnom podložno stavku 39.
27. Ako se stranke ne dogovore drukčije, rasprava se održava u Bruxellesu ako je Kanada stranka podnositeljica zahtjeva, odnosno u Ottawi ako je Europska unija stranka podnositeljica zahtjeva.
28. U načelu se održava samo jedna rasprava. Arbitražno vijeće može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev stranke sazvati dodatnu raspravu kada spor uključuje pitanja od iznimne složenosti. Dodatna rasprava ne saziva se za postupke utvrđene člancima 29.14. i 29.15., osim u slučaju neslaganja o ispunjenju i istovjetnosti.

29. Svi arbitri moraju biti prisutni cijelo vrijeme trajanja rasprave.
30. Bez obzira na to je li postupak otvoren za javnost ili nije, raspravi mogu nazočiti sljedeće osobe:
- (a) predstavnici stranaka;
 - (b) savjetnici stranaka;
 - (c) administrativno osoblje, usmeni prevoditelji, pismeni prevoditelji i sudski izvjestitelji; i
 - (d) pomoćnici arbitara.

Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranaka.

31. Svaka stranka najkasnije pet dana prije datuma rasprave dostavlja arbitražnom vijeću i drugoj stranci popis imena fizičkih osoba koje će usmeno iznijeti argumente ili prezentacije na raspravi u ime te stranke te drugih predstavnika ili savjetnika koji će nazočiti raspravi.
32. Arbitražno vijeće vodi raspravu na sljedeći način, osiguravajući da se stranci podnositeljici zahtjeva i stranci kojoj je zahtjev upućen osigura jednako vrijeme:

Argument

- (a) argument stranke podnositeljice zahtjeva
- (b) argument stranke kojoj je zahtjev upućen

Pobijajući argument

- (a) odgovor stranke podnositeljice zahtjeva
- (b) protuodgovor stranke kojoj je zahtjev upućen

- 33. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom rasprave uputiti pitanja bilo kojoj od stranaka.
- 34. Nakon primitka primjedbi stranaka, arbitražno vijeće strankama izdaje konačni zapisnik sa svake rasprave.
- 35. Svaka stranka može arbitrima i drugoj stranci u roku od 10 radnih dana od datuma rasprave dostaviti dopunski pisani podnesak o bilo kojem pitanju koje se pojavilo tijekom rasprave.

Pitanja u pisanom obliku

- 36. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj stranci ili objema strankama. Svaka stranka prima presliku pitanja koje je uputilo arbitražno vijeće.
- 37. Svaka stranka dostavlja drugoj stranci i presliku svojeg pisanog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka ima mogućnost pismeno dostaviti svoje primjedbe na odgovor druge stranke u roku od pet radnih dana od datuma primitka.

Transparentnost i povjerljivost

38. Podložno stavku 39., svaka stranka čini svoje podneske javno dostupnima i, osim ako stranke odluče drukčije, rasprave arbitražnog vijeća otvorene su za javnost.
39. Arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici ako podnesak i argumenti stranke sadržavaju povjerljive poslovne informacije. Stranke poštuju povjerljivost rasprava arbitražnog vijeća ako se one održavaju na zatvorenoj sjednici. Svaka stranka i njezini savjetnici čuvaju povjerljivost informacija koje je druga stranka dostavila arbitražnom vijeću i koje je ta stranka odredila kao povjerljive. Ako podnesak koji stranka dostavi arbitražnom vijeću sadržava povjerljive informacije, ta stranka u roku od 15 dana dostavlja i verziju tog podneska koja nije povjerljiva i koja se može otkriti javnosti.

Kontakti *ex parte*

40. Arbitražno vijeće ne sastaje se sa strankom niti s njom kontaktira u odsutnosti druge stranke.
41. Ni jedan arbitar ne smije raspravljati o aspektima spornog pitanja postupka s jednom strankom ili više njih u odsutnosti drugih arbitara.

Informacije i tehnički savjeti

42. Na zahtjev stranke u sporu ili na vlastitu inicijativu arbitražno vijeće može zatražiti informacije i tehničke savjete od bilo koje osobe ili tijela koje smatra prikladnima, podložno uvjetima koje su dogovorile stranke. Sve informacije dobivene na taj način moraju se otkriti strankama, kojima se mora omogućiti da iznesu svoje primjedbe.

Podnesci *amicus curiae*

43. Nevladine osobe s poslovnim nastanom na području stranke mogu arbitražnom vijeću podnositi podneske *amicus curiae* u skladu sa sljedećim stavcima.
44. Ako se stranke ne dogovore drukčije u roku od pet dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, arbitražno vijeće može primati dobrovoljne podneske u pisanom obliku, pod uvjetom da su dostavljeni u roku od 10 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, da ni u kojem slučaju nisu dulji od 15 tipkanih stranica, uključujući priloge, te da su neposredno relevantni za problem koji arbitražno vijeće razmatra.
45. U podnesku se predstavlja fizička ili pravna osoba koja dostavlja podnesak, uključujući prirodu njezinih aktivnosti i izvor njezina financiranja, i definira se priroda interesa koji ta osoba ima u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u skladu sa stavcima 48. i 49.

46. Arbitražno vijeće u svojoj odluci navodi sve zaprimljene podneske koji su u skladu s ovim pravilima. Arbitražno vijeće u svojoj odluci nije obvezno navesti argumente iznesene u tim podnescima. Arbitražno vijeće dostavlja svaki zaprimljeni podnesak strankama kako bi one mogle podnijeti svoje primjedbe.

Hitni slučajevi

47. U hitnim slučajevima iz članka 29.11. arbitražno vijeće, nakon savjetovanja sa strankama, prema potrebi prilagođava rokove iz ovih pravila i obavješćuje stranke o tim prilagodbama.

Radni jezik postupka, pismeno i usmeno prevođenje

48. Tijekom savjetovanja iz članka 29.7. stavka 2. i najkasnije na sjednici iz stavka 8. stranke se nastoje usuglasiti o zajedničkom radnom jeziku za postupak pred arbitražnim vijećem.
49. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka organizira i snosi troškove prijevoda svojih pisanih podnesaka na jezik koji je odabrala druga stranka. Stranka kojoj je zahtjev upućen organizira usmeno prevođenje usmenih podnesaka na jezike koje su odabrale stranke.
50. Odluke arbitražnog vijeća objavljuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke.
51. Sve troškove prijevoda odluke arbitražnog vijeća na jezik ili jezike koje su odabrale stranke podjednako će snositi stranke.

52. Stranka može dostaviti primjedbe o točnosti bilo kojeg prijevoda dokumenta izrađenog u skladu s ovim pravilima.

Računanje rokova

53. Svi rokovi iz ovog poglavlja i ovog Priloga, uključujući rokove u kojima arbitražna vijeća moraju priopćiti svoje odluke, računaju se u kalendarskim danima od dana koji slijedi radnju ili činjenicu na koje se odnose, osim ako je navedeno drukčije.
54. Ako stranka zbog primjene stavka 6. zaprimi dokument na datum koji je kasniji od datuma na koji je taj dokument zaprimila druga stranka, svako razdoblje koje se izračunava na temelju datuma primitka tog dokumenta izračunava se od posljednjeg datuma primitka tog dokumenta.

Ostali postupci

55. Rokovi utvrđeni ovim pravilima prilagođavaju se u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u postupcima iz članaka 29.14. i 29.15.
56. U slučaju da se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi arbitri ne mogu ponovno sazvati u okviru postupaka utvrđenih člancima 29.14. i 29.15., primjenjuje se postupak utvrđen člankom 29.7. Rok za obavijest o odluci produljuje se za 20 dana.

KODEKS PONAŠANJA ARBITARA I MEDIJATORA

Definicije

1. Za ovo poglavlje i prema ovom Kodeksu ponašanja:

arbitar znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 29.7.;

pomoćnik znači fizička osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže arbitru;

kandidat znači pojedinac čije je ime na popisu arbitara iz članka 29.8. i koji se uzima u obzir prilikom odabira arbitra na temelju članka 29.7.;

medijator znači fizička osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s člankom 29.5.;

postupak, osim ako je navedeno drukčije, znači arbitražni postupak;

osoblje, u odnosu na arbitra, znači fizičke osobe koje su pod vodstvom i nadzorom arbitra, osim pomoćnikâ.

Odgovornosti kandidata i arbitara

2. Svaki kandidat i arbitar izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa i poštuje visoke standarde ponašanja radi čuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma za rješavanje sporova. Bivši arbitri moraju ispunjavati obveze iz stavaka od 16. do 19.

Obveze otkrivanja podataka

3. Prije nego što se potvrdi njegov izbor za arbitra u skladu s ovim poglavljem, kandidat otkriva sve interese, odnose ili pitanja koji bi mogli ugroziti njegovu neovisnost ili nepristranost ili koji bi mogli opravdano stvoriti dojam nedoličnosti ili pristranosti tijekom postupka. U tom smislu kandidat ulaže razuman napor kako bi utvrdio takve interese, odnose i pitanja.
4. Ne ograničavajući opću primjenu prethodno navedenoga, kandidati moraju učiniti javno dostupnima sljedeće interese, odnose i pitanja:

(1) sve financijske interese kandidata:

- (a) u postupku ili njegovu ishodu, i
- (b) u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili postupku drugog vijeća ili povjerenstva kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku za koji se kandidat razmatra;

- (2) sve financijske interese kandidatova poslodavca, partnera, pridruženog subjekta ili člana njegove obitelji:
 - (a) u postupku ili njegovu ishodu, i
 - (b) u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili postupku drugog vijeća ili povjerenstva kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku za koji se razmatra kandidat;
 - (3) sve prošle ili postojeće financijske, poslovne, profesionalne, obiteljske ili društvene odnose sa zainteresiranim stranama u postupku, ili s njihovim savjetnicima, ili takav odnos koji uključuje kandidatova poslodavca, partnera, pridruženi subjekt ili člana njegove obitelji; i
 - (4) zastupanje javnih interesa, pravno ili drugo zastupanje koje se odnosi na pitanje u sporu u postupku ili uključuje ista pitanja.
5. Kandidat ili arbitar priopćuje Zajedničkom odboru CETA-e sva pitanja u vezi sa stvarnim ili mogućim povredama ovog Kodeksa ponašanja, kako bi ih stranke mogle razmotriti.
6. Nakon odabira arbitar nastavlja ulagati razuman napor kako bi utvrdio interese, odnose ili pitanja iz stavka 3. te ih otkriva. Obveza otkrivanja trajna je obveza kojom se od arbitra traži da otkrije sve takve interese, odnose ili pitanja koji bi se mogli pojaviti u bilo kojoj fazi postupka. Arbitar takve interese, odnose ili pitanja otkriva tako da o njima u pisanom obliku obavijesti Zajednički odbor CETA-e kako bi ih stranke mogle razmotriti.

Dužnosti arbitara

7. Izabrani arbitar na raspolaganju je i obavlja svoje dužnosti tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.
8. Arbitar razmatra samo ona pitanja koja su se pojavila u postupku i koja su potrebna za donošenje odluke i ne može prenijeti tu dužnost na drugu osobu.
9. Arbitar poduzima sve prikladne mjere kako bi osigurao da su njegov pomoćnik i njegovo osoblje upoznati sa stavcima od 2. do 6. i od 17. do 19. te da ih se i pridržavaju.
10. Arbitar ne uspostavlja kontakte *ex parte* povezane s postupkom.

Neovisnost i nepristranost arbitara

11. Arbitar izbjegava stvaranje dojma pristranosti i ne ravna se prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranci ili strahu od kritike.
12. Arbitar ne preuzima, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaća nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale, ili davale dojam da utječu, na ispravno obavljanje njegovih dužnosti.

13. Arbitar ne smije iskorištavati svoj položaj u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvog osobnog ili privatnog interesa i izbjegava aktivnosti koje mogu stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojega na njega mogu utjecati.
14. Arbitar ne smije dopustiti da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njegovo ponašanje ili prosuđivanje.
15. Arbitar mora izbjegavati stupanje u odnose ili stjecanje financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njegovu nepristranost ili opravdano stvoriti dojam nedoličnosti ili pristranosti.

Obveze bivših arbitara

16. Svi bivši arbitri moraju izbjegavati aktivnosti koje mogu stvoriti dojam kako su u obavljanju svojih dužnosti bili pristrani ili izvlačili koristi iz odluke arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

17. Arbitar odnosno bivši arbitar nikada ne otkriva i ne upotrebljava bilo kakve informacije koje nisu za javnost, a koje se odnose na postupak ili su za njih saznali tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, i ni u kojem slučaju takve informacije ne otkrivaju i ne upotrebljavaju kako bi ostvarili bilo kakvu osobnu korist ili korist za druge ili oštetili tuđe interese.

18. Arbitar ne otkriva odluku arbitražnog vijeća ili njezine dijelove dok se ona ne objavi u skladu s ovim poglavljem.
19. Arbitar odnosno bivši arbitar nikada ne objavljuje vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg člana vijeća.

Troškovi

20. Svaki arbitar vodi bilješke i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojeg pomoćnika.

Medijatori

21. Ovaj Kodeks ponašanja primjenjuje se *mutatis mutandis* na medijatore.

PRAVILNIK O MEDIJACIJI

Članak 1.

Cilj

Nastavno na članak 29.5. cilj je ovog Priloga olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenog rješenja sveobuhvatnim i žurnim postupkom posredstvom medijatora.

ODSJEDAK A

Postupak medijacije

Članak 2.

Pokretanje postupka

1. Stranka u bilo kojem trenutku može zahtijevati da stranke započnu postupak medijacije. Takav se zahtjev u pisanom obliku šalje drugoj stranci. Zahtjev je dovoljno detaljan kako bi se jasno predstavila zabrinutost stranke podnositeljice zahtjeva te se njime:
 - (a) utvrđuje predmetna sporna mjera;

- (b) pruža izjava o navodnim štetnim učincima za koje stranka podnositeljica zahtjeva smatra da mjera ima ili će imati na trgovinu ili ulaganje između stranaka; i
 - (c) objašnjava zašto stranka podnositeljica zahtjeva smatra da su ti učinci povezani s mjerom.
2. Postupak medijacije može se pokrenuti samo na temelju uzajamne suglasnosti stranaka. Ako stranka zahtijeva medijaciju u skladu sa stavkom 1., druga stranka u dobroj vjeri razmatra zahtjev i odgovara u pisanom obliku u roku od 10 dana od primitka zahtjeva.

Članak 3.

Odabir medijatora

1. Nakon početka postupka medijacije stranke se dogovaraju o medijatoru, ako je moguće, najkasnije 15 dana nakon primitka odgovora na zahtjev za medijaciju.
2. Medijator ne smije biti državljanin ni jedne stranke, osim ako se stranke dogovore drukčije.
3. Medijator strankama na nepristran i transparentan način pomaže razjasniti mjeru i njezine moguće učinke na trgovinu te postići uzajamno dogovoreno rješenje. Nastavno na Prilog 29.-B stavak 21. na medijatore se primjenjuje Kodeks ponašanja arbitara i medijatora. Primjenjuju se *mutatis mutandis* i stavci od 3. do 7. i od 48. do 54. Pravilnika o arbitraži iz Priloga 29.-A.

Članak 4.

Pravilnik o medijaciji

1. U roku od 10 dana od imenovanja medijatora, stranka koja je pozvala na postupak medijacije u pisanom obliku dostavlja medijatoru i drugoj stranci detaljan opis problema, posebno u pogledu djelovanja sporne mjere i njezinih učinaka na trgovinu. Druga stranka može u roku od 20 dana od datuma dostave tog podneska u pisanom obliku dostaviti svoje primjedbe na opis problema. Bilo koja od stranaka može u svoj opis ili svoje primjedbe uključiti bilo koju informaciju koju smatra relevantnom.
2. Medijator može odlučiti o najprimjerenijem načinu razjašnjavanja predmetne mjere i njezina mogućeg utjecaja na trgovinu. Medijator posebno može organizirati sastanke između stranaka, savjetovati se sa strankama zajednički ili pojedinačno, tražiti pomoć odgovarajućih stručnjaka³⁰ i dionika ili se s njima savjetovati te pružati strankama dodatnu potporu koju one zatraže. Međutim prije nego što zatraži pomoć odgovarajućih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama.
3. Medijator može ponuditi savjet i predložiti rješenje na razmatranje strankama, koje mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili mogu dogovoriti drugo rješenje. Međutim medijator ne smije savjetovati niti davati primjedbe u pogledu usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.

³⁰ Stranka ne može podnijeti prigovor na savjetovanje sa stručnjakom u postupku rješavanja spora na temelju ovog poglavlja ili na temelju Sporazuma WTO-a isključivo na temelju činjenice da je sa stručnjakom provedeno savjetovanje na temelju ovog stavka.

4. Postupak se odvija na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen ili, na temelju uzajamne suglasnosti stranaka, na nekom drugom mjestu odnosno na neki drugi način.
5. Stranke nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. U očekivanju konačnog sporazuma stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, osobito ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.
6. Rješenje se može donijeti odlukom Zajedničkog odbora CETA-e. Uzajamno dogovorena rješenja javno su dostupna. Međutim javno objavljena verzija ne smije sadržavati informacije koje je stranka odredila kao povjerljive.
7. Na zahtjev stranaka medijator pismenim putem upućuje strankama nacrt činjeničnog izvješća sa sažetkom sporne mjere u tom postupku, primijenjenog postupka i svakog uzajamno dogovorenog rješenja koje je postignuto kao konačni ishod postupka, uključujući moguća privremena rješenja. Medijator strankama daje mogućnost da u roku od 15 dana iznesu primjedbe na nacrt izvješća. Nakon što je uzeo u obzir primjedbe stranaka koje su one predale u roku, medijator strankama u roku od 15 dana pismenim putem dostavlja završno činjenično izvješće. Činjenično izvješće ne sadržava tumačenje ovog Sporazuma.
8. Postupak je završen:
 - (a) donošenjem uzajamno dogovorenog rješenja među strankama, na dan donošenja;
 - (b) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji naponi u medijaciji nemaju izgleda za uspjeh;

- (c) pisanom izjavom stranke, nakon što ispita uzajamno dogovorena rješenja u okviru postupka medijacije i razmotri sve savjete i rješenja koja je predložio medijator. Takva izjava ne smije biti izdana prije isteka razdoblja iz članka 4.5.; ili
- (d) sporazumom stranaka u bilo kojoj fazi postupka.

ODSJED B

Provedba

Članak 5.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako stranke postignu dogovor o rješenju, svaka stranka poduzima mjere potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja u dogovorenom roku.
2. Stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku obavješćuje drugu stranku o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

ODSJED C

Opće odredbe

Članak 6.

Povjerljivost i povezanost s rješavanjem sporova

1. Ako se stranke ne dogovore drukčije i ne dovodeći u pitanje članak 4.6., sve su faze postupka povjerljive, uključujući savjete i predložena rješenja. Međutim bilo koja od stranaka može učiniti javno dostupnom činjenicu da je medijacija u tijeku. Obveza povjerljivosti ne odnosi se na činjenične informacije koje su već dostupne u javnoj sferi.
2. Postupkom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka u skladu s odredbama o rješavanju sporova ovog Sporazuma ili bilo kojeg drugog sporazuma.
3. Ne zahtijeva se savjetovanje prije pokretanja postupka medijacije. Međutim stranka bi se u trebala normalno služiti ostalim relevantnim odredbama o suradnji ili savjetovanju u ovom Sporazumu prije pokretanja postupka medijacije.

4. Stranka se u drugim postupcima rješavanja sporova u okviru ovog Sporazuma ili drugih sporazuma ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz niti arbitražno vijeće razmatra sljedeće:
- (a) stajališta koja je zauzela druga stranka tijekom postupka medijacije ili informacije prikupljene u skladu s člankom 4.2.;
 - (b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost da prihvati rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
 - (c) savjete ili prijedloge medijatora.
5. Medijator ne može biti član vijeća u postupku rješavanja spora u okviru ovog Sporazuma ili Sporazuma WTO-a ako je riječ o istom pitanju za koje je on bio medijator.

Članak 7.

Rokovi

Stranke mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog Priloga.

Članak 8.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi svoje troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
2. Stranke zajednički i ravnopravno dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu i troškove za medijatora. Naknada za medijatora u skladu je s naknadom predviđenom za predsjednika arbitražnog vijeća u skladu s Prilogom 29.-A stavkom 8.

Članak 9.

Preispitivanje

Pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke se u kontekstu stečenog iskustva i razvoja odgovarajućeg mehanizma u okviru WTO-a savjetuju o potrebi izmjene mehanizma medijacije.

**POPIS BILATERALNIH UGOVORA O ULAGANJU
IZMEĐU KANADE
I DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE**

Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Ottawi 3. veljače 1997.

Sporazum između Češke Republike i Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Pragu 6. svibnja 2009.

Sporazum između Vlade Republike Mađarske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Ottawi 3. listopada 1991.

Sporazum između Vlade Republike Latvije i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Rigi 5. svibnja 2009.

Sporazum u obliku razmjene nota između Vlade Kanade i Vlade Republike Malte o osiguranju stranih ulaganja, sastavljen u Valetti 24. svibnja 1982.

Sporazum između Vlade Republike Poljske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Varšavi 6. travnja 1990.

Sporazum između Vlade Rumunjske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Bukureštu 8. svibnja 2009.

Sporazum između Slovačke Republike i Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Bratislavi 20. srpnja 2010.

IZMJENE
SPORAZUMA O ALKOHOLNIM PIĆIMA IZ 1989.
I SPORAZUMA O VINIMA I JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA IZ 2003.

ODSJEDAK A

Članku 1. Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., dodaje se sljedeća definicija:

„„nadležno tijelo” znači vlada ili komisija, odbor ili druga državna agencija stranke koja je zakonom ovlaštena za nadzor nad prodajom vina i destiliranih alkoholnih pića.”.

ODSJEDAK B

Članak 2. stavak 2. točka (b) Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„(b) zahtjev da privatne prodavaonice vina u pokrajinama Ontario i Britanska Kolumbija prodaju isključivo vina proizvedena u kanadskim vinarijama. Broj tih privatnih prodavaonica vina na drugoj lokaciji ovlaštenih za prodaju isključivo vina proizvedenih u kanadskim vinarijama u tim pokrajinama ne smije prelaziti 292 u pokrajini Ontario, odnosno 60 u pokrajini Britanska Kolumbija.”.

ODSJED C

Članak 4. Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Tretman trgovine

1. U izvršavanju svojih obveza u pogledu kupnje, distribucije i prodaje na malo proizvoda druge stranke, nadležna tijela drže se odredbi članka XVII. GATT-a koje se odnose na državna trgovačka poduzeća, posebno u pogledu toga da takve odluke donose isključivo u skladu s komercijalnim interesima, te pružaju poduzećima druge stranke odgovarajuću mogućnost sudjelovanja u toj kupnji u skladu s uobičajenom poslovnom praksom.
2. Svaka stranka poduzima sve moguće mjere kako bi osigurala da poduzeće kojemu je odobren monopol u trgovini i prodaji vina i jakih alkoholnih pića na njegovu državnom području ne iskoristi svoj monopol za sudjelovanje, bilo izravno ili neizravno, uključujući putem poslovanja sa svojim matičnim društvom, svojim društvima kćerima ili drugim poduzećima sa zajedničkim vlasništvom, u prodaji vina i jakih alkoholnih pića na tržištu izvan državnog područja na kojemu poduzeće ima monopol s negativnim utjecajem na tržišno natjecanje, uzrokujući znatno ograničenje tržišnog natjecanja na tom tržištu.”.

ODSJED D

Članak 4.a Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„4.a – Određivanje cijena

1. Nadležna tijela stranaka osiguravaju da su sve marže, trošak usluge ili druge mjere za određivanje cijena nediskriminirajući, da se primjenjuju na svu maloprodaju te da su u skladu s člankom 2.
2. Vrijednost razlike u usluzi može se primijeniti na proizvode druge stranke samo ako ta vrijednost nije veća od dodatnih troškova koji su nužno povezani s prodajom proizvoda druge stranke, vodeći računa o dodatnim troškovima koji nastaju, među ostalim, zbog načina i brzine dostave.
3. Svaka stranka osigurava da se trošak usluge ne primjenjuje na proizvod druge stranke na temelju vrijednosti proizvoda.
4. Vrijednost razlike u usluzi opravdana je u skladu sa standardnim računovodstvenim postupcima samostalnih revizora, na temelju revizije izvršene na zahtjev druge stranke u roku od jedne godine od stupanja na snagu Sporazuma o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003. i nakon toga na zahtjev te stranke u razmacima od najmanje četiri godine. Revizije će biti na raspolaganju strankama u roku od jedne godine od podnošenja zahtjeva.

5. Nadležna tijela prema potrebi ažuriraju pristojbe za vrijednost razlike u usluzi kako bi ispunila obvezu iz stavka 2.
6. Nadležna tijela objavljuju važeće pristojbe za vrijednost razlike u usluzi putem javno dostupnih sredstava, kao što su njihove službene internetske stranice.
7. Nadležna tijela uspostavljaju kontaktnu točku za pitanja i dvojbe druge stranke u pogledu pristojbi za vrijednost razlike u usluzi. Stranka će odgovoriti na zahtjev druge stranke u pisanom obliku u roku od 60 dana od primitka zahtjeva.”.

ODSJED E

Sporazum o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., mijenja se dodavanjem članka 4.b:

„Članak 4.b

Zahtjevi u pogledu miješanja

Ni jedna stranka ne smije donositi ni zadržavati na snazi bilo koju mjeru kojom se zahtijeva da se destilirana alkoholna pića uvezena iz državnog područja druge stranke radi punjenja miješaju s destiliranim alkoholnim pićima stranke uvoznice.”.

ODSJEDAK F

Sporazum o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003. mijenja se kako slijedi:

- (a) U članku 27. stavku 3. (Zajednički odbor), prva alineja zamjenjuje se sa „donošenje izmjena prilogâ ovom Sporazumu odlukom Zajedničkog odbora.”;
- (b) Glava VIII. (Rješavanje sporova) briše se;
- (c) Posljednje dvije rečenice članka 8. stavka 1. (Postupak za prigovor) zamjenjuju se rečenicama „Ugovorna stranka može zatražiti savjetovanje kako je predviđeno člankom 29.4. (Savjetovanje) Sveobuhvatnoga gospodarskog i trgovinskog sporazuma između Europske unije i Kanade („CETA”). Ako se takvim savjetovanjem ne dođe do rješenja, ugovorna stranka može u pisanom obliku obavijestiti drugu ugovornu stranku o svojoj odluci da problem uputi na arbitražu na temelju članaka od 29.6. do 29.10. CETA-e.”;
- (d) Uvodni tekst članka 9. stavka 2. (Izmjena Priloga I.) zamjenjuje se sljedećim: „Odstupajući od stavka 1., ako se ugovorna stranka pozove na postupak za prigovor predviđen u članku 8. (Postupak za prigovor), ugovorne stranke postupaju u skladu s ishodom savjetovanja, osim ako se pitanje uputi na postupak arbitraže u skladu s člancima od 29.6. do 29.10. CETA-e, u kojem slučaju:”;
- (e) U članku 9. (Izmjena Priloga I.) dodaje se stavak 3.: „3. Kada se članci od 29.6. do 29.10. CETA-e primjenjuju tijekom postupka iz stavka 2., primjenjuju se *mutatis mutandis*.”.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O VINIMA I JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

Stranke potvrđuju napor i napredak koji je postignut u pogledu vina i jakih alkoholnih pića u kontekstu pregovora o ovom Sporazumu. Ti su napori doveli do uzajamno dogovorenih rješenja o nizu pitanja od velike važnosti.

Stranke su suglasne da će putem odgovarajućih mehanizama bez odgode i s ciljem pronalaženja uzajamno dogovorenih rješenja raspraviti o bilo kojem drugom problemu koji se odnosi na vina i jaka alkoholna pića, a posebno o želji Europske unije da se zatraži uklanjanje razlikovanja za marže po pokrajinama koje se primjenjuju na domaća vina i vina koja se pune u Kanadi u privatnim vinarijama.

Stranke su suglasne da će na kraju pete godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, na temelju pregleda svih događanja u sektoru, preispitati napredak u uklanjanju razlikovanja iz prethodnog stavka, uključujući posljedice odobravanja povoljnijeg tretmana trećim zemljama u okviru drugih trgovinskih pregovora s Kanadom.

**ZAJEDNIČKA IZJAVA
STRANAKA O ZEMLJAMA
KOJE SU USPOSTAVILE CARINSKU UNIJU
S EUROPSKOM UNIJOM**

1. Europska unija podsjeća na obvezu onih zemalja koje su uspostavile carinsku uniju s Europskom unijom da usklade svoj trgovinski režim s trgovinskim režimom Europske unije te na obvezu nekih od tih zemalja da sklope preferencijalne sporazume sa zemljama koje su sklopile preferencijalne sporazume s Europskom unijom.
 2. U tom kontekstu Kanada nastoji započeti pregovore sa sljedećim zemljama:
 - (a) zemljama koje su uspostavile carinsku uniju s Europskom unijom, i
 - (b) zemljama čija roba nije obuhvaćena carinskim koncesijama u okviru ovog Sporazuma,s ciljem sklapanja sveobuhvatnog bilateralnog sporazuma o uspostavljanju područja slobodne trgovine u skladu s odgovarajućim odredbama Sporazuma WTO-a o nabavi robe i usluga, pod uvjetom da te zemlje pristanu na dogovaranje ambicioznog i sveobuhvatnog sporazuma usporedivog s ovim Sporazumom po pitanju opsega i ambicioznosti. Kanada nastoji započeti pregovore što je prije moguće kako bi takav sporazum stupio na snagu što je prije moguće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
-